

Til Akademikerne

Vår ref.:
MPWDeres ref.:
[Navn]Dato:
11. april 2022

Høring – forslag til endringer i regelverket for sykepenger og omsorgspenger mv

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 94 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Forslag om å gjøre unntak fra reglene om krav til å sende legeerklæring til arbeidsgiver (forslag om endring av § 8-18).

Ordlyden «såfremt det har vært mulig for arbeidstakeren å gi slik melding» gir uttrykk for en konkret vurdering i det enkelte tilfellet. Som Arbeids- og inkluderingsdepartementet selv skriver, vil unntaket kun være praktisk i særlig spesielle situasjoner, som tilfeller der arbeidstakeren er innlagt i helseinstitusjon eller er sterkt fysisk eller psykisk redusert.

Tekna ser at et slikt unntak gir en økt belastning for arbeidsgiver, men ser endringen som en klar fordel for arbeidstaker i en svært krevende situasjon og en endring som hindrer urimelige resultat som følge av forhold utenfor arbeidstakers kontroll. Hensynet til arbeidsgiver blir ivaretatt ved et krav om å sende legeerklæring så snart arbeidstaker er i stand til det. Endringen synes å bidra til å sikre et godt forhold mellom arbeidsgiver og arbeidstaker ved å hindre potensielle konflikter, og gir et bedre utgangspunkt for et aktivt samarbeid i prosessen med tilbakeføring til arbeid eller avklaring av arbeidsevnen i situasjoner der sykdommen blir langvarig.

Forslag om å endre reglene for beregning av sykepenger til medlemmer med kombinerte inntekter

Tekna støtter Arbeids- og inkluderingsdepartementets forslag om å endre §8-41 for beregning av sykepenger til medlemmer med kombinerte inntekter, slik at sykepengegrunnlaget for

arbeidstaker/frilanserinntekten skal fastsettes også ut fra reglene i folketrygdloven § 8-30.

Endringen fremstår som et godt virkemiddel for å sikre at arbeidstaker reelle tap av inntekt blir lagt til grunn i sykepengegrunnlaget. Endringen sikrer at mer eller mindre tilfeldige variasjoner i inntekt i løpet av året ikke får utilsiktet negativt resultat for arbeidstaker og bidrar til større forutberegnelighet for selvstendige næringsdrivende og frilansere.

Forslag om presisering av at de generelle vilkår i folketrygdloven kapittel 8 del I også gjelder for rett til sykepenger etter § 8-49D

Reglene om fire ukers opptjeningstid for å ha rett på sykepenger er begrunnet i en tanke om å sikre at ytelsen gis til medlemmer som har en tilstrekkelig stabil tilknytning til arbeidslivet.

Avslutning av et arbeidsforhold vil ha store konsekvenser for arbeidstaker, der tap av inntekt står sentralt og klart for medlemmet. Tapet av sykepengere rett er ikke en like selvsagt følge for medlemmet, og kommer ofte overraskende på medlemmet samtidig som sykdom inntreffer. Ved alvorlig og langvarig sykdom vil manglende rett på sykepenger få store økonomiske konsekvenser for det enkelte medlem.

Hvorvidt medlemmer av folketrygden er kjent med muligheten for å søke dagpenger beror på flere faktorer, blant annet hvilken kjennskap tidligere arbeidsgiver har til regelverket og hvordan denne oppfordrer arbeidstaker til å benytte seg av retten på dagpenger. Nyutdannede og unge mennesker med begrenset erfaring fra arbeidslivet er ofte ikke kjent med folketrygdens system og følgene et opphold i arbeidsforholdet vil ha.

Dersom et medlem blir syk innen én måned etter avsluttet arbeidsforhold eller mottak av ytelse til livsopphold etter 4, 8, 9 eller 14 har medlemmet en sikkerhet i folketrygdloven §8-47. Sykepengene for medlemmer som midlertidig har vært ute av inntektsgivende arbeid utgjør 65 prosent av sykepengegrunnlaget etter 15. dag etter sykemeldingstidspunktet.

Forslaget om endringen i §8-49, med fire ukers opptjeningstid, medfører at medlemmet må søke umiddelbart ved avsluttet arbeidsforhold for å unngå en periode med manglende rett på sykepenger. Den foreslåtte endringen gir etter Tekna sitt syn en uforholdsmessig tyngende følge for medlemmer som ikke søker dagpenger umiddelbart etter avsluttet arbeid.

Departementet skriver at «[d]et vil være uheldig at man har bedre rett til sykepenger etter § 8-49 som dagpengemottaker, enn man har etter de alminnelige reglene for rett til sykepenger». Tekna mener at det foreslåtte kravet vil medføre at tilgangen på sykepenger som dagpengemottaker blir vesentlig innskrenket og kravene blir strengere enn det som følger av de alminnelige reglene for sykepenger.

Av folketrygdloven §8-15 følger det at retten til sykepenger og feriepenger som en arbeidstaker faller bort når arbeidsforholdet midlertidig avbrytes i mer enn 14 dager. Bestemmelsen sikrer at ikke ethvert opphold i arbeidsforholdet medfører et tap av sykepengeretten, men at fravær først etter 14 dager anses å være et brudd i medlemmet tilknytning til arbeidslivet.

Tekna foreslår et alternativ som kan sikre Arbeids- og inkluderingsdepartementets formål med endringen, uten de alvorlige følgene foreslått endring kan gi.

I situasjoner der medlemmet ikke oppfyller det foreslåtte kravet til opptjeningstid som dagpengemottaker i fire uker, kan det innføres en vurdering av om medlemmet ville hatt sykepengerrett dersom medlemmet søkte dagpenger uten opphold etter opphør av tidligere arbeidsforhold eller ytelse til livsopphold som er ansett som likestilt med arbeid. Denne muligheten kan begrenses til opphold på inntil 14 dager, tilsvarende §8-15.

Foreslått alternativ vil sikre at ikke ethvert opphold i yrkesaktivitet, enten som arbeidstaker eller som aktiv arbeidssøker som dagpengemottaker, medfører at medlemmer mister sykepengeretten. Foreslått alternativ bidrar til å sikre sykepengerrett for medlemmer som anses å ha en tilstrekkelig tilknytning til arbeidslivet, der mer tilfeldige opphold som følge av manglende søknad sees bort fra.

Endring i regelverk om omsorgspenger og pleiepenger

Foreslåtte endringer i regelverket om omsorgspenger og pleiepenger fremstår kun å være positivt for Tekna sine medlemmer. Større fleksibilitet bidrar til en god balanse mellom arbeidsliv og familieliv, og dialog med arbeidsgiver sikrer forutberegnelighet og et godt samarbeid for begge parter. En forenklet fremgangsmåte vil være av stor betydning for foreldre som står i en allerede krevende situasjon.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
Generalsekretær